

חינוך

אפילו למען הקטיל

כל מי שהביא גרוש למען הקרן הקיימת, יקום ויעמוד ליד הקיר, אמרה המורה, בכיתה א' בחולון (כמו במקומות רבים אחרים). רוב הילדים קמו והסתדרו בשורה. הילדים, שנשארו יושבים, הרכינו את ראשיהם, הסמיקו, ניסו להסתיר פניהם. סחיטה חינוכית זו, המאלצת את הילדים המבווישים להפציר בהוריהם, לתת

על מה חשב באותו רגע הנאשם? על מה הרעה? על העדות הראשונה, השניה, על אשר אירע באמת בגבול? זאת לא סיפר לאיש. הנאשמים חייבים לשמוע את פסק הדין ואח"כ — במקרה של עונש — להשמע לבאי כוח השלטון והחוק. כזה היה המקרה עם קאדי. הוא הלך לבית הסוהר — שותק.

מה היתה עדותו של אורי קאדי, שאותה הכחיש החייל לשעבר, בשעה שהחל המשפט נגד הקצין והסמל? מה היה תכן העדות, שגרשמה (לדברי קאדי בעדותו השניה) תחת לחץ ואיום האגרוף של המשטרה הצבאית?

הנאשם אורי קאדי (באמצע) מה היתה העדות?

שלא ילך לאיבוד

בוקר אחד, בשבוע שעבר, הובאה לחדר העצורים של בית משפט השלום בתל אביב, לשם הוצאת פקודת מעצר, אשה כבת 30, שמשטרה חושדת בה, כי גנבה ארנק מאחת הנשים בחנות הנעלים של מיקולינסקי השוטרים ערכו את כל הצד הפורמלי, מלא טופס, הביאו את האשה בפני שופט, האשימו: "שרה בורשטיין, תושבת חיפה, ביום זה וזה...".

משנכנסה שרה לחדר הפקיד הראשי שבקומה א', אירע מפנה פתאומי במתרחש. האשה החלה להתוכח עם השוטרים ופקידי בית המשפט, להוכיח כי היא חפה מפשע, שאינה יודעת מאומה, כי בעצם איננה אלא אמנית — רקדנית וזמרת. כדי להוכיח את צדקת דבריה, החלה האשה בפעולה תצליחה להתפשט, הסירה את בגדיה, מסרה את צמיד הזהב שלה לפקיד הראשי ("שלא ילך לאיבוד"), יצאה — במחול הסמבה, כשהיא שרה בחצי תריסר שפות, בפרט ברוסית.

גדהו הנוכחים נוכח הנימוקים הללו, הסבירו לעצורה, כי שחרורה מהמעצר או ביטול האשמה נגדה הם ענינו של שופט, לא שלהם. "בסדר", אמרה האשה, "גלך לשופט". אך ברגע זה התגברה עליה השוטר, הבניסטה לחדר העצורים, שם הצליחה להלבישה.

"זאת אינה הוכחה, חביבה" הסבירה לה השוטרת בקול אמהי, "איש לא אמר שאת אינך יודעת לרקוד, הם רק אומרים שסחבת ארנק".

אדום השער

בסוף 1949 הגיע לארץ מהוגרית יהוד עם גל העלייה מאירופה, אלפרד מילר, אדם רחב כתפיים, בעל שער אדום ואשתו הרוה — שניהם מלצרים מקצועיים. מקץ תקופה קצרה קיבלו שניהם עבודה במקצועם; אלי — פרד עבד בקפה פטאג' ברחוב אלנבי בתל אביב, עבד חודשיים.

ביום בהיר אחד נתפרסם מילר ברבים בשל ערכו ההרפתקאני בימי שלטון הנאצים בהוגרית. בעקבות מאמרם, שהרפיצו בשני עיתונים, שלחו גם כמה סופרי חופץ כתבות על מי שהיה מסקד הגיא בבדפשט בימי שלטון הנאצים. זו היתה העמדת פנים, כי לאמתו של דבר פעל תחת מסתו זה לטובת הנרדפים. (העולם הזה 664).

ואמנם היו בפרשת מילר יסודות בלי שיים ככתוב בספרים, משנה בנוסח הולכי בוד. מילר, נוצרי אדוק, היה נראה בתוצות בודפשט בבגדי קצין מצוחצחים, יוצא ונכנס אצל המפקדים הגרמניים, אולם בלי

לות היה מסתגל לבית היתומים היהודי, מביא אוכל לילדים.

עד אשר יום אחד, לפני כחצי שנה, נעצר אלפרד מילר על ידי משטרת ישראלי, הואשם בשיתוף פעולה עם הגרמנים. היו עדויות נגדו, שלפיהן היתה עבורו דתו לטובת הנרדפים מסוה, כדי לקבל כספים ואחר כך היה משמידם. כך, למשל, סופר באחת העדויות, כי מילר הציל קבר ילדים מצפרני הגרמנים, העבירים בסירה על פני הנהר, אך למעשה (לאחר שקיבל כסף) הטביעם בנהר.

אלפרד מילר ישב בבית הכלא וחיכה למשפטו. עד אשר יום אחד הובא בפני שופט שלום הוצא בערבות של אלף לירות, שניתנו על ידי ד"ר אשר בבל, מי שהיה שליחה של הסוכנות היהודית בוינה, וידע על מעשיו של מילר. בינתיים נמשכה החקירה ומילר חיכה בתור לפי תיחת משפטו, אך יום אחד הוזמן למטה המשטרה. שם נאמר לו: "מר מילר, בני שלנו את התביעה נגדך. אין יסוד להאשימך". והקצין הוסיף בחיך קל, באורח בלתי רשמי, כאילו דיבר לעצמו: "בעצם — בדיוק דהיפך מזה".

דרך תתיקרקעית. אלפרד מילר חזר לבית הקפה מאושר על נצחון הצדק. נקי מלקולן ההאשמה הכבדה והפופולרית של כך בימים אלה בישראל, חזר ללקוחותיו. הוא כמשיך להגיש את "ההפוך" ה"רגיל" וכיוצא באלה.

כיצד אירע הדבר? אך נודעה הפרשה בבדפשט ובינה (השטחים שבהם פעל אל-

שרה בורשטיין, אמנית? האמת היתה ערומה!

פרד מילר בימי הכיבוש הגרמני, ומטר עדויות ואישורים נשלח למטה המשטרה ולתביעה הכללית. מובן מצדו, התביעה עה לא הסתפקה באלה וחקרה את הענין בדרכים יותר מוסמכות במקום. לאחר שבית משפט בבדפשט דן לפני חדשים למאסר אדם בשם גליק על הוצאת דיבה, לא היה עוד מקום להיסוסים. שכן גליק, הוא הוא שהגיש ראשון את התלונה נגד מילר, לא חי שקרא בעתונות את הכתבה על הנוצר מילר, שבא לארץ ישראל.

עתה, לאחר סיכום העובדות משני הצדדים, נסתבר, כי אלפרד מילר סיכן לא פעם את חייו, כדי להציל נרדפים, בפרט יהודים, מידי הגרמנים. בשנת 1944, נאמר באחת העדויות שנבנתה באירופה, שימש מילר מספק מזון למסד, שבו רוכזו 200 ילדים יהודיים, שרעבו ללחם. באותה שנה הכריח מילר, בדרך מקלים תת קרקעיים, את חבר העובדים של אותו מסד, בשעה שהגרמנים ניסו לשלחם למחנה השמדה.

תפקידו של מילר, כפי שמתברר, היה — מספק הגיא. אשה אחת, בשם לגרי פרנץ, מסרה בעדותה, כי בשנת 1943, כאשר נכלאו תושבי אזור מסוים על ידי הגרמנים בבתייהם, ואסור היה לעזוב, הביא מילר מזון לכלואים, ולבסוף הכריחם בלי לה מן האזור. בחורף הביא מילר 36 מעי לים לילדים שרצו מקור. וכך הלאה.

כל אלה שינעו את התביעה, כי אלפרד מילר רשאי להלך חפשי במדינת היהודים. מדוע בא מילר להשתקע בישראל? משום שלדעתו יש משוה בהוגרית של היום, שאינו מוצא חן בעיניו...

פשעים

אין חורים

"בלי המטבעות לא תתקיים התנועה", טען בהתרגשות רבה חמוי, שהואשם בהחזקתם של 4 וחצי ל"י מטבעות כסף מימי המנדט. "זה הכסף לא כסף", הסביר חמוי לשוטרים. "כל אלה המטבעות לא לסחר" מכר נועדו. קודש הם לתנות בתי פטומה עם בחיר לבה, בן שכנוו שפיק. מנהגו הוא, לתפור את המטבעות אל כרית, העשויה משי חדש הקרוי מוכחזה. את הכר תולים בצוארו של חוס. המוביל את הכלה אל בית החתן, והן מצלצלות ומרבות שמחה וששון בקרב הקרואים.

"אין מטבעות, אין חתונה!" אמר חמוי חלבי, שעה שהוא מביא אל מול פני הקצין את האליבי שלו. כרמטבעות ישן של שכנו.

"א, חמוי" מקשה הקצין, "ומדוע זה לא תשתמש במטבעות איסראל לצורך החתונה?"

"מה?" מתרחת הדרווי. "הרי במטבעות איסראל אין חורים, אי אפשר להשחיל בהן חוטי!"

"טייבו!" אומר הקצין, "אולם מה בדבר מטבעות השילינגים, שמצאו ברושתך בסכום 2 וחצי ל"י? כלום גם בהם יש נקבים?" חמוי חלבי נאלם דום.

איש התעורר בלילה

"הלום! הבל ורעות רוח!" אמרו השכי לתנים המושבעים. חוקרים ואנשי מדע העלו השערות פסיכואנליטיות מתחומי התת-ההכרה. אולם בסתרי הלב קיימת אצל כל בן תמותה אמונת הבל תמימה, ילדותית, בכוח הקסם כביכול, הטמון בחלום לילה. כך אירע גם לבעל מוסך ידוע בחיפה, איש עסקים מצליח, מפוכח, רחוק מכל מה שכוח מסתורין נודף ממנו, שהתעורר באש מורת שלישית מחלום זועות, בו ראה כיצד אלמונים פורצים למוסכו, גונבים משם חלקי חילוף.

בעל החלום לא התעצל, התלבש, טס במכוניתו למוסך. משהגיע למקום, הכיר לדעת כי כל טחתו לשוא היתה. המנועלים נעולים, כפי שהשארם, הדלתות סגורות היטב. משפנה לחזור לביתו, הבחין לפתע במכונית, שמונעה פועל שנצבה בצד המדרכה. אולם כשהחל לצעוד בכיוון למכונית — החלה זו לזוז, להתחמק מן המקום. הדבר עורר את חשדו של בעל המוסך — הוא החל רודף אחרי המכונית הנמלטת. לאחר רדיפה זרמטית בחצות לילה, נתקלה המכונית האלמונית בטנק של תחנת מילוי בניין ליד בת-גלים.

מבעד דלתות המכונית ברחו 2 דמויות אל עבר השדות. בתוך המכונית הנוסעה מצא בעל המוסך: סחורות גלנטריה והלבשה כשתי מאות ל"י (בין השאר 14 חליפות), שנגנבו באותו לילה מאחת התנויות במרכז העיר.

מקרה עיוור? מכל מקום כדאי היום להסתכן, אף לקום חצות, כדי למצוא על אם הדרך 14 חליפות.

הארץ

מצחוק?

טאנקים אמריקאים רעמו היום בהתגלגלם מעבר לקו הרוחב ה-38. (הארץ) מרדכי כהן, ירושלים

פרויד או פוליטיקה

(חולה): בשעות לפני הצהריים שר אתמול שקר באזור. (הארץ) מרים גן, קרית מטלון

פיוז עצמי

סיר ראלף סטיבנסון הגיע אמש לכאן כשבידו הבהרות תנאי בריטניה לתקוף התוזה האנגלו-בריטי. (הארץ) עמרם למברגר, תיא.

המתסור בגברים

מעונינים באשה אינטליגנטית בגיל ה' עמידה לחיי שיתוף עם אשה יחידה וצעיר רה. (מעריב). מ. נתניה